Published on (https://bnm.md)

19.02.2024

Video interviu „ÎN CONTEXT”// Anca Dragu: BNM - responsabilă de trei capitole de negociere cu Uniunea Europeană

Pentru procesul de aderare Banca Națională a Moldovei (BNM) va fi responsabilă de trei capitole de negociere cu Uniunea Europeană. Guvernatoarea BNM, Anca Dragu, a declarat în emisiunea „ÎN CONTEXT” că atât băncile, cât și companiile din Republica Moldova trebuie să fie pregătite pentru a accesa fondurile de preaderare disponibile pentru sectorul real. Sistemul financiar național are potențial de creștere, susține șefa Băncii Centrale.

Radu Osipov: Bun găsit „ÎN CONTEXT”. Republica Moldova este văzută drept o economie de consum. Pe de o parte - o capcană, pe de altă parte - un mod de a menține pe linia de plutire traiul nostru. Întrebarea este dacă putem sau nu depăși această condiție? Probabil, da. Astăzi discut cu Anca Dragu, guvernatoarea Băncii Naționale. Împrumuturile sunt de fapt un motor economic. La noi, totuși, intermedierea financiară nu este foarte dezvoltată. Piața de capital se pare că are limitări. Războiul Rusiei a provocat un șoc inflaționist. Cu siguranță profesioniștii știu cum putem trece peste provocări. Așadar, Anca Dragu, guvernatoarea BNM, este în platoul Moldova 1. Bună seara, vă mulțumesc pentru că ați acceptat să discutăm în această seară.

Anca Dragu: Bună seara și vă mulțumesc pentru invitație.

Radu Osipov: Cum vă simțiți la Chișinău?

Anca Dragu: Foarte bine, mă simt foarte bine la Chișinău. Mă simt ca la București. E adevărat că și distanța nu este una atât de mare pe cât ar putea să pară. Distanța fizică este de circa 450 - 460 de kilometri. Este

exact distanța de la București la Cluj. Dar foarte important de spus că distanța mintală este una foarte mică, pentru că, după cum spuneam, aici este ca la București.

Radu Osipov: Doamnă Dragu, ce v-a determinat să acceptați această provocare și să preluați mandatul de guvernator în Republica Moldova, pentru că nu am putea spune totuși că e ceva ușor de făcut.

Anca Dragu: Bun. Cui îi plac lucrurile ușoare? Importanța momentului m-a determinat să preiau această funcție de mare responsabilitate. Și când spun importanța momentului, mă gândesc la etapa pe care a început-o Republica Moldova de negociere pentru aderarea la Uniunea Europeană. Ar trebui să fim foarte clari. Uniunea Europeană este proiectul care aduce pace și prosperitate în statele membre. Moldova trebuie să fie parte din Uniunea Europeană. Moldova aparține Europei. Ca atare, este un moment foarte important. Acum câțiva ani, nu cred că se gândea lumea la Chișinău că vom ajunge în această fază. Și trebuie să ne asigurăm că fiecare face tot ce poate pentru ca acest proces de negociere în vederea aderării să se întâmple în bune condiții. Deci, eu mă aflu aici pentru că este un moment absolut de o importanță vitală pentru Moldova și trebuie să ne îndreptăm cu toate forțele, cu toată puterea către Uniunea Europeană.

Radu Osipov: BNM se va implica în aceste negocieri, pe ce capitole?

Anca Dragu: Da, absolut. Banca Națională a Moldovei are un rol foarte important aș spune în capitolele de negociere. Sunt 35 de capitole de negociere, iar BNM este pionul principal în trei dintre acestea. Și în total, cam în 10 capitole este implicată. Cele trei capitole în care noi, BNM, suntem vioara întâi sunt libera circulație a capitalului, de exemplu, este cel mai important. Apoi este sectorul financiar și politica monetară și economică. Acolo, desigur, un rol foarte important îl are și Guvernul. Dar trebuie să spunem puțin despre libera circulație a capitalului. Într-o uniune economică, în Uniunea Europeană, sunt câteva principii elementare. Și anume: libera circulație a capitalului, libera circulație a bunurilor și serviciilor și a persoanelor. Ca atare, Banca Națională are un rol în a conduce și încheia negocierile într-un domeniu care reprezintă domeniul-cheie al unei uniuni economice. Ca atare, da, noi suntem foarte importanți și ne organizăm. Trebuie să ne asigurăm că avem resursele umane, că suntem într-o relație continuă cu Bruxelles-ul și că suntem prezenți și activi. Asta e foarte important. Iar faptul că eu am lucrat pentru instituții europene și pentru că știu cum s-a întâmplat procesul de preaderare și aderare al altor state acum membre UE, cred că este un mare atu. Înțeleg care este mecanismul de negociere, înțeleg care sunt instituțiile importante din Uniunea Europeană. Așa că, pe scurt, contribuția mea nu poate să fie decât una foarte bună.

Radu Osipov: Recent, ați solicitat aderarea Republicii Moldova la SEPA - zona unică de plăți în euro. Cum ar putea ajuta acest lucru mediul de afaceri și oamenii simpli? Pentru că știm, Republica Moldova e o economie care depinde de remitențe, de banii de peste hotare.

Anca Dragu: Apartenența Moldovei la SEPA ajută în două sensuri. În primul rând, mediul economic. Atât persoanele fizice, cât și companiile vor avea costuri mult mai reduse pentru plățile către Uniunea Europeană în euro, dar aceste plăți vor fi și sigure, și rapide, și transparente. Adică va fi foarte simplu să faci un transfer, nu vei mai plăti 30, 40, 50 de EURO pentru un transfer, ci vei plăti până la 3 EURO. Pentru companii asta înseamnă o dinamizare a relațiilor comerciale. Dar spuneam de două dimensiuni. A doua dimensiune este aceea că în acest proces de aderare la sistemul de plăți în euro noi trebuie să avem o relație continuă cu European Payments Council, cei care evaluează aplicația, și cu Digi FISMA - o componentă a Comisiei Europene. Se face o evaluare a cadrului legislativ, în ce măsură câteva directive europene sunt implementate aici, în Moldova. Or acest pas este foarte important. Noi vorbim de evaluarea mai multor legi și a cadrului legislativ în vederea aderării. Deci este o componentă a proiectului general de validare a legislației naționale și actualizare la nivelul european.

Radu Osipov: Ce așteptări aveți, considerați că Republica Moldova corespunde directivelor Uniunii Europene?

Anca Dragu: Da, în ceea ce privește directiva privind plățile, CVPR, acestea cred că sunt implementate. Desigur, dacă apar în procesul de evaluare anumite întrebări sau recomandări, suntem gata să le discutăm și să le implementăm. Pe noi ne ajută foarte mult și această aplicație și evaluare pentru apartenența la SEPA, dar mai avem o altă aplicație foarte importantă. Chiar luni am fost la European Banking Authority (Autoritatea Bancară Europeană /EBA/), unde am cerut ca dumnealor împreună cu Comisia Europeană să realizeze o corespondență a legislației pe zona de supraveghere și reglementare. Acest lucru va fi foarte important în momentul în care European Banking Authority pune această ștampilă și spune da, legislația din Republica Moldova în ceea ce privește supravegherea și reglementarea este în linie cu cerințele și cu legislația europeană, cu directivele și regulamentele europene, asta înseamnă un mesaj foarte bun pentru toți investitorii. Înseamnă că sistemul nostru bancar este unul la nivel european. Deci SEPA, evaluarea EBA, toate aceste lucruri ne apropie de Uniunea Europeană și arată că Moldova este pe acest drum, e foarte hotărâtă în parcursul european.

Radu Osipov: Ar fi un semnal bun pentru investitori. Deocamdată, de ce nu vin investițiile în Republica Moldova? Ar fi o problemă economică, în sensul că avem o economie prea mică sau ar fi vorba de birocrație prea multă sau contează la fel de mult și problemele de securitate, cum ar fi agresiunea rusă din Ucraina?

Anca Dragu: Cred că este un pic din fiecare dintre factorii menționați de Dumneavoastră. Și birocrație, și o piață financiară în general destul de mică, puțin adâncă, o piață incipientă. Dar eu cred că trebuie să vedem oportunitățile de aici. O piață mică înseamnă că avem loc să acționăm și să creștem această piață. Și ceea ce le spuneam și la EBA, și la Bruxelles la DG FISMA, faptul că piața este oarecum într-o fază incipientă și noi vrem să ne asigurăm că toată legislația este în linie cu cea europeană, înseamnă că noi vom construi un sistem financiar, un sistem bancar după regulile europene. Adică eu aș vedea ca o oportunitate. Da, într-adevăr, investițiile sunt ceva mai scăzute. Mă uitam la investiții în comparație cu țările din jur și suntem un pic în urma țărilor din zonă, dar asta înseamnă că avem loc să creștem, avem loc și avem timp și nevoie să-i convingem pe investitori că Moldova este o destinație bună de investiție.

Radu Osipov: Spuneați recent despre capacitatea intermedierii financiare, în Republica Moldova ar fi 20% din PIB, în timp ce media europeană este cu mult mai mare. Ce înseamnă de fapt acest lucru și ați intuit că vor veni fonduri europene, iar băncile trebuie să fie pregătite?

Anca Dragu: Da, intermedierea financiară este foarte scăzută, este probabil printre cele mai scăzute din regiune. Să știți că și în Uniunea Europeană media aceea de aproape 90 la sută este făcută și cu unele țări care au sub 30 la sută. Ce înseamnă? Înseamnă că miliarde bune nu se regăsesc în economia reală, că nu ajung în economia reală. De altfel, noi vedem și o lichiditate în exces pe piața bancară, dar pe termen foarte scurt, o cerere destul de scăzută de credit și opțiuni destul de limitate din partea băncilor pentru a extinde aceste credite către sectorul real. Deci una peste alta înseamnă oportunități pierdute. Și ce am început să fac este să discut cu băncile și cu firmele pentru a vedea ce anume împiedică cererea și oferta de credit să crească. Chiar astăzi, mai devreme, am avut o discuție cu Asociația Băncilor și urmează să discutăm punctual la anumite aspecte pe care le consideră dumnealor necesare tocmai pentru a facilita acest proces de creditare. Pe de altă parte, da, și companiile... Cererea este scăzută sau multe companii nu sunt în această fază bancabile și aici ar putea fi ajutate să fie bancabile. În procesul de aderare, în faza de preaderare, vor fi fonduri disponibile pentru sectorul real, pentru companii, astfel încât firmele trebuie să caute cofinanțare de la bănci. Deci noi trebuie să ne asigurăm de acum că întreprinderile, pe de o parte, și băncile, pe de altă parte, stau la aceeași masă, găsesc soluții, astfel încât să dinamizăm creditarea încă din faza aceasta. Dar să fim și pregătiți pentru faza de preaderare. Am văzut exemplul altor țări care au devenit membre ale Uniunii Europene și în care partea de preaderare s-a lovit exact de aceste probleme: cofinanțarea pe care companiile nu au găsit-o.

Radu Osipov: Cum se explică această problemă, ar fi totuși o limitare de ordin psihologic sau mai mult de ordin tehnic?

Anca Dragu: Nu știu dacă este psihologic. Cred că e vorba de cerințe efectiv tehnice și o piață care are mai

multe nevoi. De exemplu, nu avem o curbă a randamentelor. Nu avem niște emisiuni pe termen foarte lung. Dacă o bancă dorește să acorde un credit pe o perioadă de 5, de 10 ani, de 15 ani, este destul de greu să facă pricing-ul, să facă costul pentru acel credit pentru că piața financiară este una destul de îngustă. De asta spun că trebuie de acționat în mai multe sectoare ale acestei piețe financiare. Ceea ce ține de Banca Națională, cu siguranță se va întâmpla în perioada ce urmează.

Radu Osipov: Tot mai multe companii moldovenești serioase aleg să se împrumute pe piața de capital din România, de exemplu, la Bursa de Valori București și piața de capital din Republica Moldova se pare că are anumite plafoane, limitări. Este posibilă integrarea pieței moldovene în piața românească?

Anca Dragu: Să știți că sunt discuții serioase între Bursa din Moldova și BVP. Au fost de curând, cred că pe 5 februarie a fost un mare eveniment, AmCham România-Moldova. Aici, la Chișinău, au fost prezenți și reprezentanții bursei, au discutat cu Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), este entitatea din Moldova care se ocupă de reglementarea și supravegherea pieței de capital. Am discutat și eu cu dumnealor, și la București, și aici la Chișinău, pentru că și noi avem componente din piața financiară. Avem asigurările, dar și depozitarul central unic. Cred că ideea este de a crește bursa de la Chișinău, de a avea resurse și posibilități de sine stătătoare. Și, desigur, o colaborare între cele două burse ar fi una de bun augur. Dar cred că o soluție ar fi creșterea acestor capacități și aici, în Moldova. Desigur, putem discuta apoi de listări duale. Listările duale cred că au avantajul de a crește numărul celor care fac în prima fază subscrierea. Clar, bursa din Moldova are nevoie de ceva sprijin. În acest moment este mică, foarte-foarte puțin lichidă și foarte puține tranzacții pe an.

Radu Osipov: De ce v-am întrebat mai devreme despre această limitare, dacă se explică prin ordin psihologic, contează foarte mult educația financiară. Republica Moldova fiind o țară în tranziție post-sovietică, până acum nu s-a pus accent pe educația financiară. Ieri, ați avut o reacție publică la Bălți. Nu știu care ar fi directivele, ce trebuie să știe chiar și cei mici și cei mari, pentru că sunt și oameni adulți care nu sunt educați într-atât de bine financiar?

Anca Dragu: Trebuie să înțelegem ce înseamnă bugetul personal. Fiecare om este propriul ministru de finanțe, are niște venituri, cheltuieli. Trebuie să se asigure că veniturile îi acoperă cheltuielile și chiar că economisește câte ceva în fiecare lună. Bunele practici spun că trebuie să aibă fiecare persoană sau familie necesarul economisit care să asigure șase luni de cheltuieli. În ideea în care îți pierzi locul de muncă sau vrei să-ți schimbi locul de muncă, sau vrei să faci o pauză de la serviciu, trebuie să ai această bună practică de a avea șase salarii. Nivelul de cheltuieli pe șase luni. Bun, desigur, dacă veniturile sunt foarte mici, nu prea există loc de economisire. Asta cred că suntem cu toții siguri de această realitate. Dar trebuie să înțelegem cum putem să economisim, că putem să economisim în depozite, nu trebuie să ținem banii în conturi la vedere. Alte opțiuni nu sunt foarte multe pe piața financiară în acest moment, dar cred că tocmai odată ce se dezvoltă piața de emisiuni către populație din partea autorităților, din partea Guvernului, din partea Ministerului Finanțelor, piața bursieră. Atunci oamenii pot diversifica această economisire. Foarte important este să înțeleagă fiecare ce înseamnă un credit, ce înseamnă rata dobânzii, ce înseamnă dobânda pe care o vei plăti pe o perioadă lungă de timp. Și dacă în prima fază oamenii sunt încântați când obțin creditul și achiziționează bunul dorit, apoi când trebuie să facă plățile lunare timp de 2, 3, 5, 10 ani s-ar putea să nu mai fie atât de încântați. Și de asta trebuie să înțelegem foarte bine ce înseamnă creditarea și la ce ne expunem. Există studii, am văzut un studiu recent care arată câteva date despre educația financiară. Este interesant că 2/3 dintre cei care au răspuns în acest eșantion consideră că au ceva informații și numai 20 și ceva la sută au considerat că nu au informații sau nu au cunoștințe despre piața financiară. Și foarte important ce mi-a atras atenția din acest studiu e că dintre obiectivele financiare pe care oamenii au declarat că le au în acest moment, desigur, asigurarea necesarului zilnic de finanțe, de bani, îmbunătățirea condițiilor de viață. Dar foarte important, pe locul trei, s-a desprins această dorință de a economisi pentru studii. Și este, mi se pare, o direcție foarte bună, pentru că, de fapt, o societate educată se poate bucura de o dezvoltare mult mai armonioasă și mai sigură.

Radu Osipov: Probabil, un impuls l-a dat și pandemia, pentru că atunci ne-am dat seama că aproximativ 25 la sută dintre moldoveni aveau economii pe care să le utilizeze într-o perioadă de criză și nu a fost așa doar în Republica Moldova, a fost și în România și în alte țări. O situație grea pentru gospodării.

Anca Dragu: Da, e adevărat, pandemia, din păcate, pentru mulți a fost o lecție rapidă și nu întotdeauna foarte plăcută. Dar... Ok, trebuie să ne uităm la partea asta de educație financiară. Banca Națională a Moldovei este bine ancorată, avem o parteneriat cu „Expert Group". Este un program finanțat de USAID (n.r. Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională / United States Agency for International Development). Acordăm foarte mare atenție. Eu personal voi face tot ce pot să particip la aceste cursuri alături de tineri, de copii. Chiar discutam cu colegii de la comunicarea din bancă să avem niște lecții pentru licee, să găsim tonul corespunzător segmentului de vârstă căruia ne vom adresa.

Radu Osipov: Doamnă guvernator, în 2023 inflația a scăzut sub 5 la sută. Obiectivul pe care și-l dorea Banca Națională în 2022 a fost mai greu, a depășit peste 30%. Cum ar trebui să reacționeze acum economia ținând cont că e un pic greoaie, nu neapărat răspunde imediat la politicile monetare? Și inflația a fost dictată de factori externi, în mare parte. Credeți că se va revitaliza cumva mediului de afaceri, vor veni oamenii de afaceri la bănci să se împrumute ca să își dezvolte business-urile lor?

Anca Dragu: Cu siguranță, o inflație de circa 5 la sută, adică în zona de țintire pe care Banca Națională o are aduce încredere pentru investitori, pentru consumatori. Cred că toată lumea a înțeles ce neplăcut, ce incomod este o inflație de 30 și ceva la sută și dobânzi de peste 20 la sută spre 30 la sută. Practic, nu prea poți vorbi despre creditare. Cine ar risca, cine riscă să intre într-o activitate economică la aceste cifre? Dar, odată ce inflația a ajuns în intervalul de țintire al Băncii Naționale și prognoza, foarte important, prognoza noastră de inflație este că pentru 2024 inflația rămâne la acest nivel, undeva sub 5 la sută, atunci acest mesaj ar trebui să fie înțeles, decriptat de consumatori și investitori că economia este într-o zonă de stabilitate. Și vreau să amintesc că obiectivul principal al Băncii Naționale a Moldovei este acela de asigurare a stabilității prețurilor. Și de ce este atât de important acest obiectiv? Tocmai pentru că, în lipsa lui, cu prețuri fluctuante, prețuri atât de mari, creșteri de prețuri atât de mari, atunci orice idee de investiție și de economisire devine imposibilă. Atunci, da, am ajuns în intervalul de țintire. Da, estimăm că vom păstra aceste valori pentru tot anul 2024. Și acest lucru ar trebui să fie perceput ca atare de investitori și consumatori.

Radu Osipov: Doamnă Dragu, vă mulțumesc mult pentru această discuție. Vă așteptăm „ÎN CONTEXT" și cu alte ocazii.

Anca Dragu: Eu vă mulțumesc. O seară bună.

Tags
interviu [1]
in context [2]
Interviu ÎN CONTEXT [3]
Interviu Anca Dragu [4]
interviu pentru televiziunea publică [5]
interviu pentru Moldova 1 [6]

Source URL:
https://bnm.md/en/node/66615

Related links:

[1] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu [2] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=in context [3]

https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Interviu ÎN CONTEXT [4] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Interviu Anca Dragu [5] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu pentru televiziunea publică [6] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu pentru Moldova 1